

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Trädgårdsodlingens produktion

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets produktion

Produktkod

JO0610

Referenstid

2024

Kontaktuppgifter

Uppgiftstyp	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktperson	Jörgen Persson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 59 43

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	4
2.1	Målstorheter	4
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	5
2.3.1	Urvalsförfarande.....	5
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	5
2.4	Insamlingsförfarande.....	5
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	5
2.4.2	Mätning.....	6
2.4.3	Bortfallsuppföljning	6
2.5	Bearbetningar.....	7
2.6	Granskning.....	7
2.6.1	Granskning under insamlingen	7
2.6.2	Granskning av mikrodata	7
2.6.3	Granskning av makrodata	8
2.6.4	Granskning av redovisning	8
2.7	Skattningsförfarande	8
2.7.1	Principer och antaganden	8
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	9
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	10
2.7.4	Röjandekontroll	10
3	Genomförande	10
3.1	Kvantitativ information.....	11
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	11
	Bilaga 1. Enkät för avkastning	12
	Bilaga 2. Enkät för areal eller växthusyta samt skörd.....	13

1 Statistikens sammanhang

Statistiken beskriver den svenska yrkesmässiga odlingen och produktionen av vissa ätliga trädgårdsgrödor under kalenderåret 2024. Statistiken utgör en del av den officiella statistik som beskriver det svenska jordbrukets produktion. Där ingår även statistik om bland annat skördar av spannmål, potatis och trindsäd och antalet hållna lantbruksdjur.

Vart tredje år visar statistiken i *Trädgårdsodlingen produktion* odlingen av samtliga trädgårdsgrödor. Under mellanliggande år visar statistiken odlingen av cirka 20 av de arealmässigt största ätliga trädgårdsgrödorna. Referensåret 2024 utgör ett sådant mellanliggande år. Den senaste uppgifterna för samtliga trädgårdsgrödor publicerades 2024 och gällde referensåret 2023.

Med *trädgårdsodling* menar vi odling av köksväxter (grönsaker, rotfrukter samt färska kryddor, bönor och ärter), frukt, bär och prydnadsväxter (som snittblommor, krukväxter och plantskoleväxter).

Potatis, torkade, frysta eller konserverade ärter, bönor och linser samt skogsplantor från plantskolor ingår däremot *inte* i begreppet trädgårdsodling.

Resultaten speglar produktionen från samtliga yrkesmässiga odlare med en areal för odling av trädgårdsväxter om minst 0,25 hektar på friland eller 200 kvadratmeter i växthus. Statistiken omfattar således *inte* småskalig odling eller hem- och fritidsodling av trädgårdsväxter.

Statistiken redovisas som öppna data i Jordbruksverkets statistikdatabas samt i en fritt tillgänglig webbrapport med namnet *Trädgårdsodlingens produktion 2024*, vars kvalitet och framtagande dokumenteras i en medföljande *Kvalitetsdeklaration*, samt i denna *Statistikens framställning*.

Statistiken baseras på en kombination av registerdata och uppgifter som samlades in från ett urval av de svenska trädgårdsodlarna med hjälp av två enkäter (bilaga 1 och 2).

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Målstorheterna utgörs av:

- Frilandsodlad blomkål, broccoli, gurka, jordgubbar, isbergssallat, annan sallat, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, rödbeta, andra betor, sparris, vitkål och äpple. För dessa grödor redovisar vi skördad areal i hektar samt bruttoskörd i ton.
- Växthusodlad gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat. För gurka och tomat redovisar vi växthusyta i kvadratmeter samt bruttoskörd i ton. För kruksallat och kryddväxter redovisar vi växthusyta i kvadratmeter samt skördat antal krukor.

2.2 Ramförfarande

Målpopulationen, det vill säga den grupp som statistiken ska beskriva, utgörs av samtliga yrkesmässiga odlare med en odling av trädgårdsväxter om minst 0,25 hektar på friland eller 200 kvadratmeter i växthus.

Rampopulationen, det vill säga den uppsättning företag som är utgångspunkt för att ta fram statistiken, togs fram genom att sammanställa:

- Samtliga tidigare kända trädgårdsodlare i Jordbruksverkets Lantbruksregister (LBR) med odling av någon av de aktuella grödorna på en areal större än cut-offvärdet för respektive gröda.
- Företag som under 2024 sökt stöd i Jordbruksverkets stödssystem för odling av någon av de undersökta grödorna på en areal större än cut-offvärdet för respektive gröda eller sammanlagd areal för grödkoderna 74 och 312 (grönsaker och sparris) på minst 3,0 hektar.
- Företag med SNI-koden 01134 (odling av grönsaker eller köksväxter i växthus) i någon av branschpositionerna 1–3 i Statistiska centralbyråns företagsregister

Den totala listan med företag rensades från företag som i tidigare undersökningar angivit att man permanent lagt ner trädgårdsodlingen samt på dubblettföretag.

Den slutliga rampopulationen bestod av 583 enskilda trädgårdsföretag, som motsvarar *objekten*. Undersökningarna riktade sig direkt till ett urval av dessa företag, som alltså utgör de enskilda uppgiftslämnarna.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Undersökningarna av växthusyta/areal samt skörd för växthusodlad gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat samt frilandsodlad blomkål, broccoli, isbergssallat, annan sallat (stora och små blad), rödbeta, andra betor och vitkål genomfördes i form av totalundersökningar. Således förekom inget urval.

Undersökningarna av avkastning (hektarskörd) för frilandsodlad gurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple genomfördes i form av urvalsundersökningar.

Totalt ingick 465 företag i de olika undersökningarna.

2.3.1 Urvalsförfarande

För samtliga urvalsundersökta grödor utom jordgubbar, morot och äpple genomfördes ett enkelt slumpmässigt urval med urvalsandelar om 46 till 100 % av populationen över cut-offgränsen (se 2.3.2.). För jordgubbar, morot och äpple genomfördes undersökningarna som stratifierade slumpmässiga urvalsundersökningar med två stratum (baserade på odlingens areal), där enskilda strata hade urvalsandelar om mellan 46 och 69 % av populationen inom respektive avgränsningar. Andelen företag i urvalen bestämdes på grundval av observerad varians i tidigare undersökningar samt tidigare observerat objektsbortfall.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Cut-off varierade från gröda till gröda, men de företag som ingick i undersökningarna täckte mellan 83 och 96 % av den totala växthusytan eller frilandsarealen för respektive gröda 2023 (då den senaste totalundersökningen genomfördes).

För de företag som uteslöts ur undersökningarna skattade vi areal och produktion genom att anta att dessa företags andel av den totala arealen och skörden var densamma under 2024 som den var under 2023.

2.4 Insamlingsförfarande

Enkätundersökningen var frivillig och riktade sig till 465 företag.

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Arealdata för grödorna frilandsgurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple hämtades från Jordbruksverkets register för stödansökningar (IAKS).

Data för avkastning (hektarskörd) eller areal och produktion samlades in via två separata enkätundersökningar som skickades ut via post till uppgiftslämnarna.

Uppgiftslämnarna hade möjlighet att skicka in sina uppgifter via en pappersenkät, en webbaserad enkät, e-post eller telefon. Totalt gick två utskick ut till företagen. Det första gick ut den 15 januari och det andra den 5 februari.

I de fall uppgiftslämnarna kontaktade oss per telefon registrerade personal på Jordbruksverket uppgifterna direkt i Jordbruksverkets webbaserade insamlingssystem ENKAT.

Under hela undersökningarnas gång bevakades såväl det telefonnummer som den e-postadress som angivits som kontaktuppgifter kontinuerligt under kontorstid. Förfrågningar besvarades inom en arbetsdag.

Samtliga uppgifter som efterfrågas i enkäterna är specifika för just denna undersökning och kan alltså inte inhämtas via register eller andra undersökningar. Möjligheten att lämna uppgifter via såväl postenkät som webbenkät, e-post och telefon ökar flexibiliteten för uppgiftslämnarna och leder till påtagligt högre svarsfrekvens än användandet av bara någon enskild av dessa insamlingsmetoder.

Av de sammanlagt 465 utskickade enkäterna kom totalt 316 svar in, varav 171 via pappersblankett, 116 via webbenkät, 28 via telefon och 1 via e-post.

2.4.2 Mätning

Enkäterna som användes vid datainsamlingen (Bilaga 1 och 2) var relativt enkla och innehöll även beskrivningar av vad som skulle fyllas i.

Enkelt uttryckt innehöll enkäterna fält för att fylla i avkastning (hektarskörd) eller areal/växthusyta och bruttoproduktion för var och en av de aktuella grödorna. Enkäterna innehöll dessutom en möjlighet att markera om man inte odlat någon av de aktuella grödorna under 2024.

Webbenkäterna hade samma innehåll som pappersblanketterna, men skilde sig i fråga om layout och "flöde" för att fylla i enkäten. Navigering genom webbenkäten skedde genom knappar i kombination med en ständigt tillgänglig meny där samtliga sektioner och variabler kunde nås.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Objektsbortfallet utgjordes av de företag i urvalet för vilka inga uppgifter kunde inhämtas. För de företag som inte svarade, men som uppgivit att man odlat trädgårdsväxter i 2023 års undersökning och som kunde verifieras som fortfarande aktiva trädgårdsföretag imputerade vi de senast kända uppgifterna. De företag som inte

kunde nås och för vilka inga tidigare data fanns att tillgå utgör objektsbortfall.

Det partiella bortfallet varierade beroende på variabel och gröda. Saknade värden imputerades med typiska värden för liknande företag.

I syfte att minska bortfallet gick ett andra komplett utskick med en påminnelse ut till de företag som inte svarat på det första utskicket inom 3 veckor. I slutskedet av undersökningen kontaktade vi även 14 företag som då inte svarat för att inhämta saknade uppgifter.

2.5 Bearbetningar

Bearbetningen av data bestod i huvudsak av digitalisering av värden från pappersenkäterna, kontroll av avvikande värden, imputering av saknade värden samt beräkningar. Korrekturläsning av såväl data som beräkningar genomförs löpande och vid flera tillfällen under sammanställning och analys av data.

Totalimputering av vissa objekts data skedde i de fall företaget bevisligen varit aktivt inom trädgårdsodling under 2024 samt hade lämnat uppgifter i 2023 års *Trädgårdsundersökning*. I dessa fall imputerades senast kända uppgifter.

Partiella imputeringar gjordes i de fall enstaka uppgifter saknades, till exempel då ett företag angivit en odlad areal men inte angivit någon skörd. I dessa fall imputerades typiska värden för liknande företag med utgångspunkt från ifyllda data.

2.6 Granskning

Granskning av data skedde i en iterativ process, där mikro- och makrodata utvärderades gentemot varandra och mot tidigare resultat för att bedöma rimligheten i enskilda datapunkter och slutliga statistikvärden.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Ingen granskning skedde under insamlingen av uppgifter.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Mikrodata granskades iterativt i flera steg under och efter sammanställningen av data. Data granskades variabel för variabel där varje enskilt objekts data granskades med avseende på rimlighet dels gentemot andra objekts data inom samma variabel, men även gentemot andra variabler. I tveksamma fall justerades värden med utgångspunkt från tidigare lämnade uppgifter.

Granskningen av mikrodata skedde parallellt med imputeringen av partiellt bortfall och i direkt anslutning till beräkningen av totaler.

Typiska mätfel var användandet av fel enhet vid inmatning (till exempel kilogram istället för ton), omkastade värden i närliggande enkätfält (arealuppgift i skördefältet eller vice versa) samt sammanblandning av avkastning och totalskörd.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskningen av makrodata skedde parallellt med granskningen av mikrodata. Makrodata för varje enskild variabel jämfördes gentemot andra variabler men även mot tidigare resultat från samma undersökning och mot resultat från annan statistik.

2.6.4 Granskning av redovisning

Jordbruksverket följer en produktionsprocess för framställning av officiell statistik. I denna process ingår två typer av granskning inför publicering.

Dels genomförs en korrekturläsning som granskar om data och beräkningar som presenteras i statistikdatabasen, text, tablåer och figurer är korrekta och stämmer överens med varandra. I korrekturläsningen kontrolleras även att publikationen följer den fastlagda mallen för våra publikationer och att språket är lättläsligt och korrekt.

Utöver korrekturläsningen går en granskningsgrupp (bestående av ett antal medarbetare vid Jordbruksverkets statistikenhet) igenom publikationen och dess medföljande material med avseende på resultatens rimlighet, publikationens struktur, vad som lyfts fram i text och rubriker samt om presentationen är lättillgänglig för användarna.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Användandet av registerdata för skattning av areal gör antagandet att all areal för respektive gröda omfattas av stödansökningar samt att all odlad areal för respektive gröda redovisats i rätt grödkategori i stödregistret. Dessa antaganden innebär en liten underskattning av den sanna arealen och produktionen för de grödor som omfattas av denna metod.

I urvalsförfarandet gör vi antagandet att företag i samma stratum är homogena med avseende på avkastning (hektarskörd). För de grödor som skattats med hjälp av urvalsundersökningar innebär detta en något högre osäkerhet för produktionsdata.

Vid uppräkningsresultat till följd av bortfall gör vi antagandet att icke svarande företag är likartade de svarande företagen gällande areal och produktion. Detta leder antagligen till en viss

överskattning, då icke svarande företag antagligen odlar respektive gröda i något mindre utsträckning.

Vid imputering antas antingen:

- Att det imputerade värdet är jämförbart med värden för andra odlare som bedriver samma typ av odling i liknande omfattning (vid imputering av typiska värden).
- Att odlaren inte förändrat sin odling sedan senast kända värde inrapporterades (vid imputering av senast kända värde).

Användandet av typiska värden torde ha liten påverkan på statistiken i sin helhet då risken för såväl över- som underskattning av det sanna värdet troligen är lika stor.

Användandet av senast kända värde tillför statistiken en viss "tröghet", då förändringar i de imputerade företagens odling inte fångas upp.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Vi tar fram statistikens skattningar på endera av tre olika sätt:

- Arealerna för företag över cut-offvärdet för frilandsgurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple utgör den sammanlagda ansökta arealen för respektive gröda i Jordbruksverkets register för stödansökningar (IAKS). Arealen för företag under cut-offvärdet antas vara samma andel av totalarealen som 2023.
- Skördarna för företag över cut-offvärdet för frilandsgurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple skattades genom att multiplicera arealen för respektive gröda med ett viktat medelvärde för avkastning inhämtat via en urvalsundersökning. Skörden för företag under cut-offvärdet antas vara samma andel av totalskörden som 2023.
- Växthusyta eller areal samt skörd för gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat i växthus samt blomkål, broccoli, isbergssallat, annan sallat (på friland), rödbeta, andra betor och vitkål skattades genom enkel uppräknings av det data vi erhöll från totalundersökningar av kända odlare över cut-offgränsen för respektive gröda. Växthusyta eller areal samt skörd för företag under cut-offvärdet antogs vara samma andel av totalskörden som 2023.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

För uppgifter som skattats med hjälp av registerdata eller totalundersökning kan tillförlitligheten inte skattas.

För skördeuppgifterna för de grödor som skattats med hjälp av avkastningsdata från urvalsundersökningar presenterar vi relativa medelfel och 95-procentiga konfidensintervall i statistikens *Kvalitetsdeklaration*.

De relativa medelfelen (Relative Standard Error, RSE) är ett mått på precisionen i skattningarna av skördar men inkluderar enbart de felaktigheter som urvalsfelet kan ge upphov till.

Utifrån medelfelen kan konfidensintervall beräknas enligt följande exempel: För den redovisade skörden av jordgubbar kan man med 95 % säkerhet säga att det sanna värdet ligger i intervallet 10 400–17 000 ton jordgubbar, beräknat enligt:

$$13\,700 \pm (1,96 \times 12,3 \% \text{ medelfel} \times 13\,700) \text{ ton}$$

I detta konfidensintervall ingår dock inte effekterna av bortfall, undertäckning, mätfel och bearbetningsfel.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll sker vid produktion av tabellerna i databasen. Inga data presenteras i de fall då statistiken bygger på färre företag än ett förutbestämt tröskelvärde. I de fall data måste sekretesskyddas, görs detta alltid i flera redovisningsgrupper för att undanröja möjligheten att ta fram enskilda värden genom subtraktion av andra redovisningsgrupper från totaler. I vissa fall, då ett enskilt företag står för en starkt övervägande andel av en målstorhet, kan data sekretesskyddas även om antalet företag i redovisningsgruppen är högre än det generella tröskelvärdet.

I den aktuella statistiken har inga uppgifter behövt sekretesskyddats.

3 Genomförande

Deltagandet i undersökningen var frivilligt och undersökningens omfattning beslutades i samråd med Näringslivets regelnämnd (NNR).

Rampopulation och urval fastställdes i december 2024, med utgångspunkt från då tillgängliga versioner av Jordbruksverkets Lantbruksregister (LBR) och Jordbruksverkets register för stödansökningar (IAKS).

Uppgiftslämnarna fick endera av två enkäter, beroende på vilken gröda vi efterfrågade uppgifter för. Den ena enkäten hade frågor om avkastning (hektarskörd) för grödorna frilandsgurka, jordgubbar, matlök, morot, palsternacka, pumpa, purjolök, sparris och äpple.

Den andra enkäten hade frågor om skördad växthusyta eller areal och bruttoskörd för växthusodlad gurka, kruksallat, kryddväxter och tomat samt frilandsodlad blomkål, broccoli, isbergssallat, annan sallat (stora och små blad), rödbeta, andra betor och vitkål.

Ett första utskick till uppgiftslämnarna gick ut den 15 januari 2025. Utskicket innehöll ett missiv, en svarsblankett och ett portofritt svarskuvert. Missivet beskrev respektive undersökning, dess lagstöd, sekretess och frivillighet samt anvisningar för hur man gick tillväga för att lämna sina uppgifter.

Tre veckor efter det första utskicket gick ett andra utskick ut till de företag som fortfarande inte svarat. Med undantag av vissa formuleringar i missivet (för att understryka att det var en påminnelse) hade detta utskick samma innehåll som det första. Datainsamlingen avslutades den 19 mars 2025.

Samtliga svar registrerades i Jordbruksverkets digitala enkätverktyg ENKAT och fördes därefter över till ett Excel-datablad, där all vidare databehandling utfördes. Databehandlingen bestod av granskning och korrigering av avvikande värden, totalimputeringar av verifierat aktiva företag som inte svarat på enkäten samt partiella imputeringar av saknade värden. Beräkningar av totaler och medelfel gjordes. Exceldokumentet låstes då alla beräkningar slutförts i syfte att undvika ofrivilliga ändringar av ursprungsmaterialet.

Då bearbetningen av data var klar producerades tabellerna till Jordbruksverkets statistikdatabas, varefter en beskrivande och förklarande rapport samt kvalitetsdokumentation ställdes samman.

Data levererades till EU:s statistikmyndighet Eurostat den 31 mars enligt EU-förordning 543/2009.

3.1 Kvantitativ information

Antal företag i utskicken var 465, av vilka vi fick in uppgifter från sammanlagt 316 företag, vilket innebär en övergripande svarsfrekvens på 68 %.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Undersökningen genomfördes som planerat utan avvikelser.

Bilaga 1. Enkät för avkastning

TRÄDGÅRDSUNDERSÖKNINGEN 2024

5107354

Vi odlade *inte* någon av nedanstående grödor under 2024

☐

Vi arrenderade ut vår mark för nedanstående grödor under 2024

☐

Skriv in den totala avkastningen (hektarskörden) för de grödor ni odlade under 2024.

Redovisa *bruttoavkastningen*, det vill säga före eventuell rensning, sköljning etc.

	Avkastning (hektarskörd)	
Gurka (friland)		ton/hektar
Jordgubbar (friland & tunnel)		ton/hektar
Jordärtskocka		ton/hektar
Matlök (röd, gul och schalotten)		ton/hektar
Morot		ton/hektar
Palsternacka		ton/hektar
Pumpa (alla sorter)		ton/hektar
Purjolök		ton/hektar
Sparris		ton/hektar
Äpple		ton/hektar

Hör av dig om du har frågor eller kommentarer

Jörgen Persson | jorgen.persson@jordbruksverket.se | 038-15 59 43

Bilaga 2. Enkät för areal eller växthusyta samt skörd

TRÄDGÅRDSUNDERSÖKNINGEN 2024

9110075

Vi odlade *inte* någon av nedanstående grödor under 2024

☐

Vi arrenderade ut vår mark för nedanstående grödor under 2024

☐

Odling i växthus 2024

	Växthusyta		Bruttoskörd	
Gurka	m ²		,	ton
Kruksallat	m ²			st
Kryddväxter	m ²			st
Tomat	m ²		,	ton

Odling på friland 2024

	Skördad areal		Bruttoskörd	
<i>Sammanlagd areal, alla omgångar</i> Blomkål	, ha		,	ton
<i>Sammanlagd areal, alla omgångar</i> Broccoli	, ha		,	ton
<i>Sammanlagd areal, alla omgångar</i> Isbergssallat	, ha		,	ton
<i>Sammanlagd areal, alla omgångar</i> Annan sallat (små & stora blad)	, ha		,	ton
Rödbeta	, ha		,	ton
Andra betor (gul, polka etc.)	, ha		,	ton
<i>Sammanlagd areal, alla omgångar</i> Vitkål	, ha		,	ton

Hör av dig om du har frågor eller kommentarer

Jörgen Persson | jorgen.persson@jordbruksverket.se | 036-15 59 43